

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

16 квітня 2020 р.

Київ

№ 244-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (вх. № 428-ПДД від 26.06.2019) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 28.10.2019 № 08/371-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/121-19-ДД (далі – Справа) для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 02.04.2020 № 500-26.15/121-19-ДД/170-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Департаментом житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано Повідомлення.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 10.07.2019 № 500-118/05-8881 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) Департаментом житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано запитувану інформацію (вх. № 529-ПДД від 27.08.2019).
- (4) Листом Департаменту житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 23.08.2019 № 058/7/2-5876 (вх. № 5-01/10002 від 30.08.2019) надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (5) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 28.10.2019 № 08/371-р розпочато розгляд Справи для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 29.10.2019 № 500-26.15/08-14008 направлено копію розпорядження на адресу Департаменту

житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (6) Листом Антимонопольного комітету України від 13.01.2020 № 500-26.15/08-422 запитано додаткову інформацію. Листом від 21.02.2020 № 058/7/2-1164 (вх. № 5-01/2773 від 02.03.2020) (далі – Лист) Департаментом житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано відповідь на зазначений лист.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (7) Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент, Надавач). (01001, м. Київ, вул. В. Житомирська, 15-А, ідентифікаційний код юридичної особи 33695540).

2.2. Отримувач підтримки

- (8) Комунальне підприємство «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (далі – КП «Київбудреконструкція», Підприємство, Отримувач) (01601, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 15-А, ідентифікаційний код юридичної особи 37932233).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (9) Метою (ціллю) підтримки є проведення капітального ремонту та реконструкції ліфтів, створення умов відпочинку для дітей на облаштованих ігрових та спортивних майданчиках, запобігання зсувам схилів.

2.4. Очікуваний результат

- (10) Проведення капітального ремонту та реконструкції ліфтів у житлових будинках, збільшення кількості місць, облаштованих сучасним обладнанням для відпочинку дітей та занять спортом, запобігання зсувам схилів.

2.5. Форма підтримки

- (11) Капітальні трансферти.

2.6. Обсяг підтримки

- (12) Обсяг підтримки, передбачений Повідомленням, – 455 289 600 грн.

- (13) Листом було надано інформацію про уточнений та фактично профінансований у 2019 році обсяг видатків:

Напряму спрямування коштів	Уточнений обсяг видатків, грн	Профінансовано у 2019 році, грн
КПКВ 1216011 «Експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду»		
облаштування ігрових майданчиків	23 240 000	17 186 910
облаштування спортивних майданчиків	40 032 890	34 935 720
КПКВ 1216015 «Забезпечення надійної та безпечної експлуатації ліфтів»		
забезпечення проведення капітального ремонту та реконструкції ліфтів у житлових будинках	473 642 500	471 775 310
КПКВ 1216030 «Організація благоустрою населених пунктів»		
проведення капітального ремонту комплексу підпірних стінок та сходових маршів на вулиці Хрещатик, 25	1 900 000	0
ВСЬОГО	536 948 110	523 897 940

(14) За інформацією, отриманою від Надавача, під час виконання робіт з облаштування ігрових та спортивних майданчиків, капітального ремонту та реконструкції ліфтів у житлових будинках проводиться конкурсна процедура закупівель із визначенням переможця-підрядника для виконання цих робіт. Підрядні організації визначаються відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro». Із загальної суми на вищевказані роботи лише 2,5 % (відповідно до наданих розрахунків) покриває витрати КП «Київбудреконструкція» для виконання функцій замовника.

(15) Отже, у цьому рішенні буде здійснено оцінку лише фактично профінансованої підтримки. Крім цього, окремо будуть оцінені кошти, що перераховуватимуться підрядним організаціям, та кошти, які будуть використані для покриття витрат КП «Київбудреконструкція».

2.7. Підстава для надання підтримки

(16) Рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік».

(17) Програма економічного й соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами).

(18) Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2019 № 568 «Про Комплексний план реконструкції та модернізації ліфтового господарства у житловому фонді міста Києва у 2019 році» (зі змінами, внесеними розпорядженням від 06.12.2019 № 2124).

(19) Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 04.03.2019 № 359 «Про капітальний ремонт об'єктів, що фінансується в 2019 році за рахунок бюджетних коштів по Департаменту житлово-комунальної

інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)» (зі змінами, внесеними розпорядженням від 28.12.2019 № 2272).

2.8. Тривалість підтримки

(20) з 01.01.2019 по 31.12.2019.

3. КП «КИЇВБУДРЕКОНСТРУКЦІЯ»

(21) Відповідно до Статуту, затвердженого рішенням Київської міської ради від 25.03.2010 № 448/3886 (зі змінами), основною метою створення КП «Київбудреконструкція» є забезпечення ефективного будівництва (реконструкції), переобладнання споруд та об'єктів господарського й соціально-побутового призначення з використанням новітніх технологій за рахунок фінансування з місцевого та державного бюджету, інших джерел, не заборонених чинним законодавством України. Предметом діяльності КП «Київбудреконструкція» є забезпечення будівництва (реконструкції), переобладнання споруд та об'єктів господарського й соціально-побутового призначення.

(22) Департамент повідомив, що головним предметом діяльності КП «Київбудреконструкція» є виконання функції замовника будівництва (реконструкції), капітального ремонту об'єктів комунальної сфери міста Києва. Основним джерелом формування доходів Підприємства є відрахування до 2,5 % кошторисної вартості будівельно-вантажних робіт на об'єктах, де Підприємство виступає Замовником будівництва (реконструкції).

(23) Крім того, Підприємство утримує на балансі один нежитловий будинок і 3 приміщення в нежитлових будинках, одне з яких прийнято на баланс з 31.10.2017. Загальна площа нежитлових приміщень – 2 253,8 кв. м, з яких передано в оренду 1 489,7 кв. м. КП «Київбудреконструкція» не отримує коштів із державного та місцевих бюджетів (державну допомогу) на утримання адміністративного та обслуговуючого персоналу.

Види діяльності КП «Київбудреконструкція»:

Перелік	Обсяг доходів			
	2018 рік		2019 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%
Надання інжинірингових послуг (утримання служби замовника)	5366,0	75,1	7721,0	82,3
Передача в оренду нежитлових приміщень	1779,0	24,9	1663,0	17,7
Разом	7145,0	100	9384,0	100

3.1. Посьднання форм державної допомоги

(24) Комітетом було прийнято рішення від 12.11.2019 № 742-р, яким встановлено, зокрема, що державна підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради № 416/6467 від 13.12.2018 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік», Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради № 415/6466 від 13.12.2018 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049», КП «Київбудреконструкція» для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції**

відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Зобов'язано припинити надання незаконної державної допомоги та повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

- (25) За заявою Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комітетом прийнято рішення щодо зупинення перебігу строку виконання рішення Комітету на період судового оскарження.
- (26) КП «Київбудреконструкція» звернулося з позовом до окружного адміністративного суду міста Києва. Ухвалою суду від 10.02.2020 відкрито провадження у справі № 640/25737/19.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (27) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (28) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (29) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (30) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).
- (31) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

4.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (32) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (33) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов’язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (34) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що випливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (35) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (36) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (37) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п’яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов’язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов’язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об’єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (38) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій

застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.

(39) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі – критерії Altmark):

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

4.2. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(40) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування Статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).

(41) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання на надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис

механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення її відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.

(42) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
- суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
- характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

(43) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.

(44) Також під час розробки методу компенсації потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Наявність державної допомоги на рівні будівництва / реконструкції / ремонту інфраструктури (щодо коштів, які будуть перераховані підрядним організаціям)

5.1.1. Облаштування дитячих та спортивних майданчиків

- (45) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (46) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (47) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів;
 - організація місць відпочинку для населення.
- (48) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.
- (49) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою є, зокрема, обладнання (елементи) **дитячих, спортивних та інших майданчиків.**
- (50) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

5.1.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (51) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (52) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(53) Отже, за наведених умов КП «Київбудреконструкція» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(54) КП «Київбудреконструкція» визначено замовником облаштування дитячих та спортивних майданчиків розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 04.03.2019 № 359 «Про капітальний ремонт об'єктів, що фінансується в 2019 році за рахунок бюджетних коштів по Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)» (зі змінами, внесеними розпорядженням від 28.12.2019 № 2272).

(55) Розпорядженнями передбачено адресний перелік облаштування дитячих і спортивних майданчиків та зазначено, що відповідні роботи будуть фінансуватися за рахунок спеціального фонду бюджету міста Києва.

(56) Отже, для надання державної підтримки будуть задіяні місцеві ресурси.

5.1.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(57) Повідомлена підтримка спрямована на облаштування дитячих та спортивних майданчиків.

(58) За інформацією від Надавача, ігрові та спортивні майданчики, які влаштовано на прибудинковій території житлових будинків, знаходяться у вільному доступі та є безкоштовними для мешканців житлових будинків.

(59) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(60) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(61) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (62) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (63) За наявною інформацією, КП «Київбудреконструкція» обирає підрядні організації для облаштування відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».
- (64) Отже, сума, яка отримана КП «Київбудреконструкція» на облаштування дитячих і спортивних майданчиків **та в повному обсязі перераховується підрядним організаціям, не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності**, оскільки вибір підрядної організації на конкурсі забезпечує оплату її послуг за мінімальною ціною та відповідність такої операції ринковим умовам, а також, за наданою інформацією, ігрові та спортивні майданчики знаходяться у вільному доступі та є безкоштовними для мешканців.

5.1.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (65) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (66) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (67) Як було зазначено, КП «Київбудреконструкція» обирає підрядні організації для облаштування дитячих та спортивних майданчиків відповідно до процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі». Отже, за умови визначення підрядних організацій за тендером, така підтримка не спотворює економічної конкуренції, а, навпаки, сприяє її розвитку.

5.1.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (68) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Київбудреконструкція» за рахунок місцевих ресурсів, для облаштування дитячих та спортивних майданчиків **та яка в повному обсязі перераховується підрядним організаціям, не є державною допомогою**, оскільки не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічної конкуренції.

5.1.2. Ремонт та покращення житлового фонду

- (69) Згідно з частиною третьою статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить, зокрема, затвердження та виконання місцевих програм у сфері житлово-комунального господарства, участь у розробленні та виконанні відповідних державних і регіональних програм.

- (70) Відповідно до пункту 13 частини першої статті 91 Бюджетного кодексу України до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать, зокрема, видатки на заходи програм у сфері житлово-комунального господарства з **модернізації та ремонту ліфтового господарства**, реконструкції та ремонту житлових будинків, капітального ремонту гуртожитків, що передаються у власність територіальних громад.
- (71) Відповідно до підпункту 9 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать участь в організації та фінансуванні **капітальних ремонтів житлових будинків, капітальних ремонтів майна, що перебуває у спільній власності співвласників багатоквартирного будинку**, в межах бюджетних програм, визначених за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради.
- (72) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків.
- (73) Згідно з частиною сьомою статті 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» колишні власники, які володіли багатоквартирними будинками до моменту приватизації, зобов'язані брати участь у фінансуванні їх ремонту та сприяти організації його проведення.

5.1.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (74) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (75) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (76) Отже, за наведених умов КП «Київбудреконструкція» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (77) КП «Київбудреконструкція» визначено замовником робіт на об'єктах Комплексного плану реконструкції та модернізації ліфтового господарства у житловому фонді міста Києва у 2019 році розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2019 № 568 «Про Комплексний план реконструкції та модернізації ліфтового господарства у житловому фонді міста Києва у 2019 році» (зі змінами, внесеними розпорядженням від 06.12.2019 № 2124).

(78) Розпорядженнями передбачено, що фінансування робіт здійснюється за рахунок бюджетних призначень, встановлених у бюджеті міста Києва Департаменту житлово-комунальної інфраструктури.

(79) Отже, для надання державної підтримки задіяні місцеві ресурси.

5.1.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(80) Повідомлена підтримка спрямована на реконструкцію та модернізацію ліфтового господарства.

(81) За інформацією від Надавача, витрати на капітальний ремонт ліфтів у житлових будинках, які знаходяться на балансі комунальних підприємств, Керуючих компаній з обслуговування житлового фонду відповідного району міста Києва, не включено до тарифу на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуги з управління багатоквартирним будинком.

(82) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(83) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(84) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(85) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(86) За наявною інформацією, КП «Київбудреконструкція» обирає підрядні організації для реконструкції та модернізації ліфтового господарства відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

(87) Отже, сума, яка отримана КП «Київбудреконструкція», на реконструкцію та модернізацію ліфтового господарства **та в повному обсязі перераховується підрядним**

організаціям, не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, оскільки вибір підрядної організації на конкурсі забезпечує оплату її послуг за мінімальною ціною та відповідність такої операції ринковим умовам, а також, за наданою інформацією, капітальний ремонт ліфтів не включений до тарифу на відповідні послуги, які надають Керуючі компанії.

5.1.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (88) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (89) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (90) Отже, для того, щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (91) Надавачем зазначено, що згідно з Обов'язковим переліком робіт (послуг), витрати, які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.07.2018 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.08.2018 за № 934/32386, капітальний ремонт не входить до зазначеного переліку.
- (92) За інформацією від Надавача, витрати на капітальний ремонт ліфтів не включено до тарифу на послуги з утримання житлових будинків міста.
- (93) Житлові будинки, в яких проведено роботи з капітального ремонту, знаходяться на балансі комунальних підприємств з обслуговування житлового фонду міста Києва.
- (94) Роботи з капітального ремонту ліфтів надаються населенню безкоштовно, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті. А отже, підтримка на здійснення цих заходів не створює і не загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (95) Як було зазначено, КП «Київбудреконструкція» обирає підрядні організації для реконструкції та модернізації ліфтового господарства відповідно до процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі». Отже, за умови визначення підрядних організацій за тендером, така підтримка не створює економічної конкуренції, а, навпаки, сприяє її розвитку.

5.1.2.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(96) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Київбудреконструкція» за рахунок місцевих ресурсів, для реконструкції та модернізації ліфтового господарства **та яка в повному обсязі перераховується підрядним організаціям, не є державною допомогою**, оскільки не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічної конкуренції.

5.2. Наявність державної допомоги на рівні виконання функцій замовника (щодо коштів, які передбачені на покриття витрат КП «Київбудреконструкція»)

5.2.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(97) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.

(98) КП «Київбудреконструкція» здійснює функції замовника щодо об'єктів соціальної інфраструктури та житлових будинків, з метою задоволення потреб населення та забезпечення їх належного функціонування. Крім того, законодавством України передбачено зобов'язання органів місцевого самоврядування забезпечувати утримання та ремонт об'єктів соціальної інфраструктури та житлових будинків. Отже, КП «Київбудреконструкція» задовольняє потреби територіальної громади міста Києва у функціонуванні об'єктів соціальної інфраструктури та виконує завдання органу місцевого самоврядування.

(99) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника будівництва / реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури є послугами, що становлять загальний економічний інтерес.

(100) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(101) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою, у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методика розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

Зобов'язання для КП «Київбудреконструкція» щодо здійснення функцій замовника чітко визначені відповідними розпорядженнями виконавчого органу Київської міської

ради (Київської міської державної адміністрації), якими КП «Київбудреконструкція» визначено замовником робіт, зазначених у цих розпорядженнях щодо відповідних об'єктів. Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Київбудреконструкція» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги. Також зазначені розпорядження не містять методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, опису механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % від підсумку графи 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому, відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, зазначений показник не враховує прибутку замовника. Відповідно до інформації щодо витрат на утримання служби замовника КП «Київбудреконструкція» на 2019 рік показник витрат на утримання служби замовника становить 2,5. Кошти спрямовуються на покриття адміністративних витрат та інших операційних витрат, зокрема, матеріальних, витрат на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизацію;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавач не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного об'єкта будівництва. Зокрема, наданий розрахунок показника витрат на утримання служби замовника КП «Київбудреконструкція» на 2019 рік вирахований від планового обсягу будівельних робіт у розмірі 143 065 440 грн, тоді як повідомлена сума становить 523 897 940 грн;

- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

КП «Київбудреконструкція» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника. Також відсутня інформація від Надавача про те, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

- (102) Отже, Департамент не надав достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта та визначена на мінімальному рівні, зокрема шляхом визначення КП «Київбудреконструкція» замовником за конкурсною процедурою чи шляхом аналізу витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (103) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.
- (104) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.2.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.2.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання.

- (105) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (106) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю в цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (107) Отже, за наведених умов КП «Київбудреконструкція» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (108) Відповідно до наданої інформації, фінансова підтримка КП «Київбудреконструкція» надається за рахунок коштів бюджету міста Києва, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.2.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (109) За інформацією, отриманою в рамках розгляду Справи, КП «Київбудреконструкція» отримує кошти за здійснення служби замовника в розмірі 2,5 % підсумку глав 1 – 9 графи 7 зведеного кошторисного розрахунку.

- (110) За інформацією, отриманою від Мінрегіону, розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організації, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % підсумку графи 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому зазначений показник не враховує прибутку замовника.
- Виконання функцій замовника залежно від етапів здійснення будівництва поділяється на:
- підготовчо-організаційний (оформлення земельної ділянки під будівництво, підготовка та проведення процедури закупівлі з визначення виконавця проектно-вишукувальних робіт та складання договору з проектувальником, складання завдання на проектування, отримання технічних умов і містобудівних умов та обмежень, прийняття актів виконаних проектних робіт та контроль за розробленням проектної документації тощо);
 - здійснення будівельних робіт (проведення процедури закупівлі з визначення виконавців будівельних робіт, технічного нагляду за будівництвом, уточнення обсягів виконаних робіт та проведення взаєморозрахунків; забезпечення об'єктів будівництва матеріалами й устаткуванням поставки замовника тощо);
 - прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію (здійснення контролю й технічного нагляду за своєчасним виконанням пусконаладжувальних робіт, забезпечення реєстрації декларацій про готовність до експлуатації об'єкта або отримання на підставі акта готовності об'єкта сертифіката, визначення балансової вартості об'єкта тощо).
- (111) До витрат на утримання служби замовника належать витрати на заробітну плату, податки, збори, обов'язкові платежі, що передбачені законодавством, службові відрядження, отримання телекомунікаційних, поштових і кур'єрських послуг, утримання будинків (оренда), комунальні послуги, придбання канцтоварів, технічної, спеціальної літератури, утримання автотранспорту тощо.
- (112) Визначення генеральних (підрядних) організацій КП «Київбудреконструкція» здійснює відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».
- (113) Більша частина суми, отримана КП «Київбудреконструкція», використана для витрат на реконструкцію та ремонт ліфтового господарства й облаштування дитячих та спортивних майданчиків і передана підприємствам, визначеним на конкурсній основі. Тому вартість виконання робіт визначено за ринковими цінами. Отже, сума, передана підрядним організаціям, не створює переваги для КП «Київбудреконструкція».
- (114) Із загальної суми лише 2,5 % (відповідно до наданих розрахунків) покриває витрати КП «Київбудреконструкція» для виконання функцій замовника.
- (115) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (116) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням

процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (117) Отже, одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, **однак конкурс, проведення якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.**
- (118) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Київбудреконструкція» не відповідає критеріям Altmark, Надавач не надав доказів та достатніх обґрунтувань які б підтвердили, що компенсація витрат на утримання служби замовника визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема при виборі КП «Київбудреконструкція» за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути використані на забезпечення діяльності КП «Київбудреконструкція».
- (119) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Київбудреконструкція» може набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (120) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) **функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.**
- (121) Відповідно до інформації, отриманої від Надавача, КП «Київбудреконструкція» не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника з будівництва / реконструкції.
- (122) Отже, визначення КП «Київбудреконструкція» замовником із будівництва / реконструкції не на конкурсній основі відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», спотворює економічну конкуренцію.

5.2.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (123) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КП «Київбудреконструкція» для компенсації витрат на утримання служби замовника **є державною допомогою, у розумінні Закону,** оскільки підтримка надається суб'єктам господарювання за рахунок місцевих ресурсів, спрямована на компенсацію витрат отримувача, і КП «Київбудреконструкція» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.3. Оцінка допустимості державної допомоги

(124) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(125) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

Відповідними розпорядженнями виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) КП «Київбудреконструкція» визначено замовником реконструкції, ремонту та облаштування об'єктів, встановлено зміст зобов'язання щодо надання ПЗЕІ. Проте, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) **функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.** Отже, КП «Київбудреконструкція» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **тобто Підприємство не може вважатися неналежним отримувачем державної допомоги;**

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Відповідні розпорядження, якими КП «Київбудреконструкція» визначено замовником об'єктів, не містять опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту господарювання;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Компенсація розраховується відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % підсумку графі 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. Відповідно до наданого розрахунку витрат на утримання служби замовника КП «Київбудреконструкція» показник витрат на утримання служби замовника становить 2,5. Кошти спрямовуються на покриття адміністративних витрат та інших операційних витрат, зокрема матеріальних, витрат на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизацію.

Однак відсутні обґрунтування та докази від Надавача того, що сума компенсації не перевищує суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

(126) Враховуючи викладене, положень Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано, у зв'язку із чим надання компенсації витрат служби замовника КП «Київбудреконструкція» може призвести до надання «Київбудреконструкція» необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.

(127) Отже, підтримка КП «Київбудреконструкція», що надається з бюджету міста Києва для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**

(128) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається КП «Київбудреконструкція» для здійснення функцій замовника, є **незаконною державною допомогою, недопустимою для конкуренції, та підлягає поверненню.**

(129) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.

(130) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(131) Подання з попередніми висновками від 02.04.2020 № 500-26.15/121-19-ДД/170-спр (далі – Подання) було надіслано на адресу Департаменту та КП «Київбудреконструкція» листами від 02.04.2020 № 500-29/08-4838, № 500-29/08-4839 та запропоновано надати зауваження чи заперечення щодо зазначеного Подання. На 16.04.2020 відповіді не надходило.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам

господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік» та Програми економічного й соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами), комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція», **що перераховується підприємним організаціям, які визначаються за конкурсною процедурою відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», для облаштування дитячих та спортивних майданчиків, реконструкції та модернізації ліфтового господарства, не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік» та Програми економічного й соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами), комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік» та Програми економічного й соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами), комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Зобов'язати Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) **припинити надання незаконної державної допомоги**, яка надається комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» для здійснення функцій замовника, відповідно до рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 416/6467 «Про бюджет міста Києва на 2019 рік» та Програми економічного й соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами).

5. Зобов'язати комунальне підприємство «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, до бюджету міста Києва.

6. Зобов'язати Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції цим рішенням, в обсязі, наданому комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» на дату офіційного оприлюднення цього рішення;

- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція»;

- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) зобов'язаний вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;

- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення;

- у разі наявності підстав, які унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) цього рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

7. Комунальному підприємству «Дирекція з капітального будівництва та реконструкції «Київбудреконструкція» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- вчинити дії, передбачені заходами Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення цього рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Києва;

- інформувати Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольний комітет України про виконання цього рішення;

- надати Департаменту житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

8. Зобов'язати Департамент житлово-комунальної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців та про повернення незаконної державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати належні докази виконання цього рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ